

ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ЛІЦЕЮ МИСТЕЦТВ

Савіних М.О.

e-mail: mykhailo.savinykh@nure.ua

Науковий керівник – к.т.н., доц. Панфьорова І.Ю.

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. ІУС
м. Харків, Україна

This paper presents a specialized methodology for evaluating students' creative competence in arts lyceums based on motivational, cognitive-activity, and result-reflective criteria. Psychological diagnostic scores are mathematically standardized for the assessment. To account for practical achievements, a dynamic scoring model is introduced that considers event level, award status, and participation format. The final integral score is calculated as a weighted sum, deliberately prioritizing the result-reflective criterion over a simple arithmetic mean. This approach provides administration with objective, quantitative data to effectively manage and adjust educational strategies.

Ліцей мистецтв – це заклад спеціалізованої освіти, який забезпечує здобуття базової та профільної середньої освіти одночасно з отриманням професійної мистецької підготовки. Головним завданням таких закладів є раннє виявлення та всебічний розвиток обдарованої молоді, створення умов для її творчої реалізації, а також підготовка до подальшого навчання у закладах вищої мистецької освіти. Навчальний процес у ліцеї поєднує вивчення загальноосвітніх дисциплін з практичною діяльністю у сферах музичного, образотворчого, театрального чи хореографічного мистецтва. Специфіка такого навчання передбачає регулярну участь здобувачів освіти у міжнародних, всеукраїнських і регіональних конкурсах та виставках. Проте рівень творчої компетентності здобувачів освіти не визначається виключно механічним підрахунком балів за участь у творчих заходах. Творча компетентність є комплексним індикатором, що формується на основі трьох ключових критеріїв: мотиваційного, когнітивно-діяльнісного (креативне та дивергентне мислення) та результативно-рефлексивного [1].

Для розрахунку психологічних показників використовуються бали за низкою обов'язкових психологічних діагностик, зокрема, тести Карпова та Тунік для мотиваційного критерію; Медника та Торренса для когнітивно-діяльнісного критерію; опитувальник Джонсона для результативно-рефлексивного критерію [2].

В роботі пропонується підхід для оцінювання творчої компетентності. Оскільки вхідні дані є різномірними, потрібно провести процедури математичної стандартизації психологічних показників. Бали, отримані здобувачами освіти за результатами психологічних діагностик, конвертуються в єдину метричну шкалу від 0 до 100. Далі стандартизовані

психологічні показники використовуються для обчислення мотиваційного та когнітивно-діяльнісного критеріїв, які відображають внутрішню готовність здобувача освіти до творчості та рівень розвитку його креативного мислення.

Для визначення результативно-рефлексивного критерію потрібно інтегрувати наявні психологічні показники з результатами участі у заходах. Замість присвоєння фіксованих балів проводиться розрахунок оцінки за участь у заході, що враховує три параметри. Перший параметр – це рівень творчого заходу (міжнародний, всеукраїнський, обласний, міський, шкільний), який визначає базовий бал досягнення, який залежить від рівня заходу. Другий параметр – це рівень здобутої нагороди (Гран-прі, лауреат 1-3 ступенів, дипломант або статус учасника), що діє як підвищувальний коефіцієнт до базового балу. Третій параметр – це формат залученості здобувача освіти (сольний виступ, дует, у складі більшого колективу). Застосовується диференційований підхід: сольний виступ отримує найвищий ваговий коефіцієнт, оскільки вимагає максимального рівня індивідуальної майстерності, тоді як для масових виступів цей коефіцієнт пропорційно зменшується.

Підсумкова інтегральна оцінка творчої компетентності здобувача освіти формується як зважена сума критеріїв (мотиваційного, когнітивно-діяльнісного та результативно-рефлексивного), що є альтернативою використанню середнього арифметичного на користь системи диференційованих вагових коефіцієнтів. В алгоритмі розрахунку інтегральної оцінки для результативно-рефлексивного критерія встановлено вищий показник значущості порівняно з мотиваційним та когнітивно-діялісним. Такий розподіл ваг пояснюється тим, що саме практична реалізація та публічна презентація мистецьких здобутків є найважливішим індикатором успішності навчання у закладі спеціалізованої освіти. Завдяки використанню зваженої суми вдається коректно перетворити масив різнорідних даних у єдиний кількісний показник, що об'єктивно відображає цілісну картину творчого розвитку.

Впровадження такого підходу в освітній процес ліцею мистецтв надає адміністрації інформацію для коригування педагогічних стратегій для системного управління якістю спеціалізованої мистецької освіти.

Список використаних джерел:

1. Комаровська О. А., Миропольська Н. Є. Специфічні критерії та індикатори оцінювання мистецько-творчої діяльності учнів профільних ліцеїв. Мистецтво та освіта. 2025. № 2. С. 14–20.
2. Савченко О. В. Рефлексивна компетентність особистості: монографія. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 256 с.